

Veronika Bulínová, Analýza dobového časopisu pro ženy Hvězda československých paní a dívek (1925–1945), diplomová práce FF UK, Praha 2024, 179 s. + obr. příloha.

Diplomová práce Veroniky Bulínové přináší kompletní analýzu dobového časopisu pro ženy Hvězda. Autorka jej sleduje v dlouhém časovém záběru, kdy vycházel od poloviny 20. let do poloviny let 40. Má tak možnost časopis analyzovat v kontextu dramatických politických sociálních i kulturních proměn na území našeho státu v první polovině dvacátého století. Autorka práci v podstatě rozdělila na dvě relativně rozdílné části, k nimž také odlišně metodologicky přistupuje. Klíčové kapitoly 4–5 první části jsou vlastně podrobnými dějinami časopisu. Autorka v nich analyzuje nakladatelskou a redakční politiku časopisu, jeho obsahovou strukturu a základní charakteristiku i nejtýpější žánry, na nichž bylo každé číslo vystavěno. Šestá, velmi rozsáhlá kapitola přináší detailně a skvěle zpracované biogramy členů redakce časopisu, od redaktorek až po fotografy a spolupracovníky. Dá se tedy říci, že v první části má práce charakter studie z dějin žurnalistiky. A zejména biografické pasáže považuji za mimořádně zdařilé a velmi dobře zpracované. Je obdivuhodné, s jak obrovským množstvím pramenného materiálu, ať již archivního nebo tištěného autorka pracovala a jak skvěle jej dokázala vytěžit. Zná i velmi dobře odbornou, převážně českou, literaturu.

V sedmé kapitole, která je od předchozích částí velmi odlišná, se autorka pokusila analyzovat čtyři nejčastěji zastoupené typy žen, které se v časopise objevují: manželka, matka, rozvedená žena a pracující žena. Tu autorka zvolila jako své metodologické východisko obsahovou analýzu a pracuje převážně s vlastním textem časopisu. Samotná analýza je zpracována velmi pečlivě, autorka dobře ukázala, jak se jednotlivé typy v textu v průběhu doby proměňují. Zda ovšem bych měl přece jen několik otázek a poznámek, jimiž bych si rád situaci vyjasnil. Předně není jasné, co vlastně skutečnost, že se v časopise pohled na jednotlivé typy proměňuje, znamená. Autorka to většinou vysvětluje dobovými okolnostmi, například velkou hospodářskou krizí, svá tvrzení nemá ovšem příliš opřená o ověřitelná data sociálního vývoje společnosti (práce k sociálnímu a demografickému vývoji vlastně

v práci téměř nepoužívá). Autorka se tak pohybuje především v rovině diskurzivní, pak by ovšem stálo za úvahu, zda před obsahovou analýzou se nepokusit o analýzu diskurzivní. To by také otevřelo podle mého názoru druhou slabinu práce, totiž že se autorce prakticky nepodařilo obě části práce provázat: při analýze textu vlastně příliš s poznatky první části příliš nepracuje, s tou výjimkou, že si je vědoma, že sociální vrstva redaktorek se svým způsobem života zcela míjela s tou sociální vrstvou čtenářek, na něž časopis mířil. Jak to tedy bylo? Odráží otištěné články sociální a demografické proměny společnosti (chápu, že protektorátní společnost se od společnosti dvacátých let silně lišila, a v tomto smyslu jistě platí, že do nějaké míry jistě ano) nebo byly spíše vykalkulovaným modelem, který stvořily emancipované redaktorky? Práce je zřetelně profilována jako práce z dějin žen, a nerozumím tedy té jedné zmínce o gender history (s. 99). Přál bych si naopak, aby autorka v práci využila více zahraniční literatury, která řeší podobnou problematiku.

Celkově jde o nadprůměrnou práci, která vychází z velkého množství pramenného materiálu. Autorka v práci došla k vlastním, dosud neznámým dílčím poznatkům. Práci nebude moci přehlédnout nikdo, kdo se bude dějinami žen v první polovině dvacátého století zabývat. Autorka splnila všechny náležitosti, které jsou na diplomovou práci kladené. **Doporučuji** ji k obhajobě. Kdyby to bylo možné, navrhol bych hodnocení výborně až velmi dobře, to však možné není, navrhuji proto hodnocení **výborně**.

V Praze, 24. 1. 2024

prof. Ivan Šedivý